

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СТАРШИХ КЛАСАХ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Груба Т. Л.

*доктор педагогічних наук,
декан історико-філологічного факультету, професор кафедри
української мови та літератури
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Ніколайчук Ю. М.

*студентка магістратури II року навчання
історико-філологічного факультету
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Стан розвитку електронних засобів навчання, інноваційні зміни системи української освіти зумовлюють трансформацію освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти, зміну акцентів у бік самостійної підготовки учнів старшої школи. Усе більшої популярності в сучасних умовах набуває дистанційне навчання, що реалізується за допомогою електронних технологій. Саме проведення веб-квестів на уроках української мови науковці вважають засобами оптимізації самостійної роботи старшокласників .

У лінгводидактиці веб-квест визначають як сучасну педагогічну технологію, котра зезпечує продуктивну пошукову діяльність в електронному освітньому середовищі з використанням мережі Інтернет, яку здійснюють за одним декількома заздалегідь підготовленими мовними маршрутами, що ведуть до досягнення поставленої мети [4, с. 4].

У дописі «Нові інформаційні комунікаційні технології в освіті: інформаційне суспільство» Володимир Трайнев вважає веб-квест видом телекомунікаційного проекту, а їх створення відбувається з використанням технології проектного навчання. Їх мета – застосування на практиці теоретичних знань, які отримує учень майже у всіх шкільних дисциплінах, долучення учнів до участі у дослідженнях, в проектній діяльності [6, с. 318].

Уперше веб-квест був створений в 1995 році американськими вченими Берні Доджом і Томом Марісом – професорами із університету в Сен-Дієго. Ця форма дистанційного навчання нула своєї актуальності в умовах пандемії і Серед українських шкіл та університетів.

Аналіз фахової літератури щодо трактування поняття «веб-квесту» дозволяє стверджувати, що веб-квест – це форма уроків, яка зорієнтована на розвиток пізнавальної, пошукової діяльності учнів, під час якої значна частина інформації здобувається через мережу Інтернет. Участь у квесті дає можливість отримати нові знання, позмагатись з однокласниками, отримати подарунок, грамоти та дипломи, підвищити ІТ-компетентність тощо. Тобт участь у квесті надає отримання внутрішньої та зовнішньої мотивації. Для створення квесту можна використовувати різні види завдань: пошукові, дослідницькі, аналітичні, творчі. Саме за допомогою творчих завдань можна спонукати вчителів та учнів до створення цікавого освітнього контенту. Інколи самі учасники не розуміють, що «граючись» у квест, вони створюються освітні ресурси, які в подальшому можна використовувати у своїй діяльності [5, с. 78].

Слушними є висновки Кондусової Лілії, яка вважає, що використання цієї технології в процесі навчання уможливорює підвищення інтересу учнів до вивчення навчального предмету, мотивації навчання учнів, використання різних видів інформації для сприйняття (текстова, графічна, віде і звукова), наочного зображення різноманітних ситуаційних задач тощо, формування у учнів інформаційної компетентності; виховання інформаційної культури здобувачів освіти [3, с. 341–343]. Серед основних платформ для їх створення можна назвати: Blogger, WordPress, Imbo, Moodle, Wiki, Wix.com, Гугл-сайт.

Погоджуємось із думкою дослідниць, що організацію пошукової діяльності учнів засобами веб-квесту важлив розподілити за такими етапами, як: настановно-мотиваційний (педагогічне стимулювання самопізнання та самореалізації учнів; визначення мети пошуку; створення атмосфери співпраці, взаєморозуміння, відповідальності та узгодженості дій у команді; окреслення термінів реалізації пошуку, розроблення критеріїв оцінювання); функційно-дослідний (визначення проблеми, актуалізація вивченого з певної теми; формування пошуково-продуктивного процесу (опис послідовності дій, ролей, управління часом, збором і опрацювання даних командою; поетапний опис процесу виконання завдання з поясненням принципів опрацювання інформації, додатковими супровідними питаннями, причино-наслідковими схемами, таблицями, діаграмами); власне пошуковий, творчий (шляхи розв'язання проблеми; опрацювання інформації; саморегуляція і самоконтроль в умовах співтворчості; критерії оцінювання);

підсумковий (оформлення результатів; анкетування; рефлексія; обмін думками тощо) [4, с. 6].

Традиційним у сучасній лінгводиактиці є виокремлення короткотривалих та довготривалих веб-квестів. Метою короткотривалих є здобування знань і інтегрування здобутог в свою систему. Робота надо короткотривалим веб-квестом може бути розрахована на одне – три заняття. Натомість, довготривалі веб-квести дозволяють здобувати нові знання і розширювати, уточнювати вже відомі поняття. На завершальному етапі роботи надо довготривалим веб-квестом, учень повинен глибок аналізувати отримані знання, перетворювати їх, володіти інформацією настільки, щоб без проблем розв'язати завдання за темою квесту та створити свої наробки. Робота надо довготривалим веб-квестом може бути розрахована на термін від одного тижня до місяця (максимум двох).

Недоліком короткотривалих веб-квестів є те, що вони не зовсім точн та якісн оцінюють знання учасників квесту, натомість довготривалі веб-квести оцінюють максимальн – точно, враховуючи всі критерії оцінювання. Перевага короткотривалих веб-квестів полягає в меншій затраті часу на підсумок тематики та дозволяє учаснику швидше розпочати вивчення нової теми.

Останнім часом, на уроках української мови в старшій школі веб – квести нули особливої популярності. Для перевірки обізнаності учнів старших класів, щодо тематики української писемності ХХ століття, є цікавий, на нашу думку, веб-квест, запропонований вчителем української мови Леонідом Марковим «Шляхами української писемності» [9].

Методичн виправданим, на нашу думку, є використання веб-квестів під час підготовки до ЗНО. Для перевірки якості знань учнів із творчістю Ольги Кобилянської, зокрема, вчитель української мови та літератури – Наталя Устінова створила веб-квест «Земля» [12]. Це є короткотривалий квест, в якому особливу увагу приділен етапу рефлексії, коментарям вчителя. Особлива увага приділена зворотньому зв'язку, що в майбутньому сприятиме внесенню поправок та допрацювань, покращення структури веб-квесту.

Вважаєм доречним звернення до веб-квестів вчителя української мови – Ірини Рожок, яка разом з 11-класниками підготувала веб-квест «Літературними стежками» для учнів 5 класу [10]. Цей веб-квест дозволив одинадцятикласникам повторити, підсумувати свої знання, під час створення інтерактивного методу, а учням п'ятог класу отримати цікавий та незвичний методо оцінювання їх знань. Для узагальнення та систематизації знань із фразеологізмів, доцільним є веб-квест вчителя української мови Світлани Степаницької «Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки, крилаті вислови, афоризми як різновиди фразеологізмів, концепт «вода» у фразеологізмах» [11]. Мета

такого веб-квесту – сформувати в учнів поняття про фразеологізми, ознайомити їх із джерелами їх походження, розкрити фразеологічне багатство української мови, розвивати усне та писемне мовлення, творчі здібності, виховувати екологічну культуру.

Під час проведення запропонованих веб-квестів учні познайомились з такими поняттями як: веб-квест, навчилися знаходити правильні відповіді через роботу з веб-ресурсами, створювати ментальну карту, працювати з картами в Інтернеті, створювати «живий журнал».

Отже, веб-квести – це нова модель навчання в умовах пандемії, що сприяє розвитку творчого, дослідницького мислення учнів старших класів, формуванню їхньої інтелектуальної діяльності, стимулює активність і самостійність, виробляє навички роботи в групі, розвиває власну індивідуальність у досягненні особистісного розвитку.

Література:

1. Груба Т. Л. Теорія і практика формування мовної особистості учнів старшої школи на уроках української мови (профільний рівень): монографія. Київ, 2018. 336 с.
2. Груба Т. Л. Модель змішаного навчання в системі підготовки студентів– філологів: характеристика та особливості впровадження. *Мовна особистість в освітньому просторі*: монографія / за заг. ред. І. Д. Пасічника; редкол. О. А. Вісич, Х. М. Карповець, З. В. Столяр. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. С. 184–196.
3. Кондусова Л. В. Технологія веб-квест как средств формирования ИКТ компетентности. *Информатика: проблемы, методы, технологии*: сб. материалов XVI междунар. науч.-метод. конф. Воронеж, 2016. С. 341–343.
4. Корицька Г., Подлесна І. Реалізація проблемно-пошукової дослідницької діяльності учнів засобами веб-квест технології. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 11. С. 3–7.
5. Сокол І. М. Впровадження квест-технології в освітній процес: навч. посіб. І. М. Сокол. Запоріжжя: Акцент Інвест-трейд, 2014. 108 с.
6. Трайнев В. А. Нові інформаційні комунікаційні технології в освіті: інформаційне суспільство. *Інформаційно-освітнє середовище. Електронна педагогіка. Блочно-модульна побудова інформаційних технологій*. М.: Дашков і К, 2009. 318 с.
7. Dodge B. WebQuest Taskonomy: A Taxonomy of Tasks. URL: <http://webquest.sdsu.edu/taskonomy.html>
8. March, T. Web-Quests for Learning, 1998. URL: <http://www.ozline.com/webquests/intro.html>

9. Марков Л. Л. Шляхами української писемності: веб-квест, 2017.
URL: https://drive.google.com/file/d/1ofcxOI4mF8RrgWRJ7hPz7h7_IIIcyxUl/view.
10. Гровська Л. Г., Рожок І. Л., Сукач Н. В., Степаницька С. С. Веб-квест на уроках української мови та літератури як засіб активізації навчальної діяльності учнів: авторський посібник.
URL: https://urok.osvita.ua/materials/edu_technology/45861/
11. Інструкція щодо проходження веб-квесту.
URL: https://docs.google.com/document/d/1-F64Jtzl_RYBI2Jaddll-TM11wEmx5A2kcdgqXcaHDk/edit?hl=en_US
12. Устінова Н. О. Народнознавчий аспект повісті «Земля».
URL: <https://sites.google.com/site/mijurokliteraturi/home/veb-kvest-z-ukraienskoie-literaturi/narodoznavcijasppektpovistizemla>.

КРИЗИ ФАХОВОГО НАВЧАННЯ ЯК ЧАСТИНА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ

Гутиря М. О.

аспірантка кафедри психології

Полтавського національного університету імені В. Г. Короленка

м. Полтава, Україна

Процес самоактуалізації для кожної особистості з метою продуктивного використання власного професійного потенціалу може проходити по-різному. Залежн від віку, статі, фізичних можливостей, індивідуальних навичок, вмінь, мотивації досягнення успіху чи уникнення невдач, рівня саморефлексії та визначених цілей, орієнтиру на життєві цінності особистості процес професійної самоактуалізації стає особливим для кожної людини [4, с. 162–163]. Це робить даний феномен досить складним для вивчення та узагальнення. Міркуючи про те, що може бути достатньо сталим предиктором на різних етапах професійної самоактуалізації, ми приходим до поняття нормативної кризи, що дозволяє виокремити характерні взаємозв'язки фактори впливу одного феномену на інший.

Сучасні дослідники, вивчаючи феномен професійної самоактуалізації, зазвичай більше розглядають різність підходів до інтерпретації поняття. Так, наприклад, Шутьк Д. О., Старінська Н. В., Рутіна Ю. В. розмежовує 3 основні підходи до вивчення професійної самоактуалізації: суб'єктно-діяльнісний (де діяльність виступає тим фактором, що зумовлює реалізацію життєвого потенціалу особистості),